

Novely zákonov prínosom v účtovnej i daňovej oblasti

Author: SF / Peter Pašek | Published: 07.04.2009

V rámci balíčka opatrení na elimináciu dopadov hospodárskej krízy sa nedávno výrazným spôsobom novelizovali zákony o dani z príjmu a o dani z pridanej hodnoty. Jedným z hlavných cieľov noviel bolo vytvoriť priaznivejšie podmienky na podnikanie v súvislosti so vzniknutou finančnou krízou. Zmyslom príspevku je priblížiť hlavné zmeny, ktoré v najväčšej miere ovplyvnia stavebný sektor, ako aj vykonať analýzu, či jednotlivé nástroje budú mať skutočne významný dosah na zníženie daňového zaťaženia podnikateľských subjektov.

Úpravy v odpisovaní majetku

Hlavným výsledkom zákonnej úpravy v odpisovaní majetku je zvýšenie vstupnej ceny odpisovaného hmotného majetku z pôvodných 996 EUR na 1700 EUR a zvýšenie vstupnej ceny odpisovaného nehmotného majetku z pôvodných 1660 EUR na 2400 EUR. Zámerom zmeny tohto ustanovenia bolo umožniť zahrnúť priamo do daňových výdavkov majetok vo vyššej vstupnej cene, ako to bolo pôvodne ustanovené, a tým umožniť znižovať základ dane priamo v roku obstarania majetku, a nie prostredníctvom uplatnenia odpisov.

Zvýšenie vstupnej ceny v zákone o dani z príjmov má však priamy dosah na zvýšenie vstupných cien aj na účtovné účely, teda na účely posúdenia, či je predmetný majetok možné považovať za majetok dlhodobý, zaradiť ho do užívania a účtovne odpisovať, resp. ho považovať za zásoby a zúčtovať ich priamo do nákladov. Každá účtovná jednotka sa však môže rozhodnúť pri majetku so vstupnou cenou nižšou, ako stanovuje Zákon o dani z príjmov, považovať tento majetok za dlhodobý drobný. V danom prípade by sa výška účtovných odpisov rovnala odpisom daňovým.

Uvedené kritérium vyššej vstupnej ceny treba brať na účtovné účely pri majetku zaradeného do užívania po 28. februári 2009. Majetok uvedený do užívania do tohto dátumu, ktorého ocenenie nebude spĺňať novú výšku vstupnej ceny, sa bude stále považovať za dlhodobý majetok na účtovné účely, ale na daňové účely sa daňovník môže rozhodnúť buď pokračovať v už nastavenom daňovom odpisovaní, alebo jednorazovo znížiť základ dane v roku 2009 o daňovú zostatkovú cenu. To znamená, že v roku 2009 existuje dvojaký pohľad na majetok - a to na tzv. majetok starý a majetok nový.

S prívlastkom „dlhodobý drobný“

Stavebné fórum.sk

Ako neúčelná sa ukazuje previazanosť Zákona o dani z príjmu na účtovníctvo, pokiaľ ide o odkaz na vstupné ceny. V záujme verného vykazovania účtovnej závierky budú v prípade stredných a veľkých spoločností ich audítori, ako i manažment v praxi tlačiť na to, aby aj majetok, ktorý bude účtovná jednotka používať dlhšie ako 1 rok, zaradila ako dlhodobý drobný majetok. Napriek tomu, že by jeho vstupná cena mohla byť pod sumou stanovenou v Zákone o dani z príjmov.

V prípade takéhoto dlhodobého drobného majetku zákon neumožňuje jednorazový daňový odpis a súčasné zachovanie vykazovania a odpisovania u majetku zaradenom od marca 2009 v účtovníctve, ako je to upravené prechodným ustanovením Zákona o dani z príjmov a postupov účtovania pri majetku zaradeného do marca 2009. V konečnom dôsledku to bude mať za dôsledok, že ustanovenie vyšších vstupných cien budú prakticky možno využívať iba samostatne zárobkovo činné osoby a malé spoločnosti, ktoré účtovnú evidenciu vnímajú skôr ako nástroj na vyčísľovanie svojej daňovej povinnosti.

Nová príloha k zákonu o dani z príjmov

Vypracovanie novej prílohy č. 1 k zákonu o dani z príjmov - Novela prílohy viedla k presunutiu určitých zložiek majetku do nižších odpisových skupín. Napríklad z druhej odpisovej skupiny boli preradené do prvej stroje pre potravinársky, textilný, odevný, kožiarsky priemysel, poľnohospodárske a lesnícke stroje, tlačiarenské stroje, z tretej odpisovej skupiny do druhej kolesové nakladače, rýpadlá, zdvíhacie a manipulačné zariadenia, elektrické rozvodné a ovládacie zariadenia. Uvedená zmena bude mať za následok skrátenie daňového odpisovania určitých druhov majetku, čo treba hodnotiť vysoko pozitívne, najmä pre podniky vo výrobnom segmente.

Zmena definície zriaďovacích výdavkov

Výraznou zmenou je odlišnosť v chápaní zriaďovacích výdavkov tak z daňového, ako i z účtovného pohľadu. Nie sú už viac považované za nehmotný majetok, ktorý mohol byť v prípade presiahnutia ich vstupnej ceny 1660 EUR považovaný za dlhodobý nehmotný majetok. Podľa nového znenia sa vždy bez ohľadu na hodnotu účtujú podľa ich charakteru vzniku na príslušný účet nákladov. Zostatková cena odpisovaných zriaďovacích výdavkov z minulosti sa v súlade s prechodným ustanovením zahrnie do daňových výdavkov v zdaňovacom období, za ktoré sa podáva daňového priznanie po 28. februári 2009. Daná zmena je len malou kozmetickou úpravou preto, lebo priemerná suma zriaďovacích výdavkov spoločnosti v SR by nepresiahla hodnotu 2400 EUR ako novej hranice na odpisovanie nehmotného majetku, čo by pri zachovaní doterajšieho chápania v konečnom dôsledku viedlo aj tak len k priamemu účtovaniu zriaďovacích výdavkov do nákladov u väčšiny spoločností, pretože by sa nepovažovali za dlhodobý nehmotný majetok.

Odpis doposiaľ neskolaudovaných budov

V súlade so zmenou postupov účtovania sa umožňuje zaradiť do užívania a následne odpisovať aj nehnuteľnosti, na ktoré bolo iba vydané povolenie na predčasné užívanie stavby, alebo na základe rozhodnutia o dočasnom užívaní stavby na skúšobnú prevádzku. Takýto odpis sa môže prvýkrát použiť v zdaňovacom období končiacom po 28. 2. 2009. V zdaňovacom období, v ktorom nedôjde k predĺženiu povolenia na predčasné alebo dočasné užívanie, bude nevyhnutné daňové odpisy prerušiť až do zdaňovacieho obdobia, keď príslušný stavebný úrad toto užívanie opätovne nepredĺži alebo nevydá kolaudačné rozhodnutie.

Táto zmena je významná najmä z dôvodu, že v praxi sa často vyskytovali situácie, keď výrobné podniky zahájili výrobu svojich produktov v ešte neskolaudovaných budovách. V konečnom dôsledku to viedlo iba k nerovnováhe spôsobenej tým, že tržby z predaja vyrobených výrobkov sa museli zahrnúť do základu dane v roku dodania, ale daňové odpisy budovy si výrobca nemohol uplatniť, pokiaľ v danom roku ešte nezískal kolaudačné rozhodnutie. To v praxi viedlo k akémusi úverovaniu štátu a k posunutiu uplatnenia daňových výdavkov do budúcnosti.

Komponentizácia hmotného majetku

Zmena tohto ustanovenia umožňuje hmotný majetok rozložiť na jednotlivé komponenty, ak je vstupná cena každej jednotlivej časti vyššia ako 1700 EUR. Musia byť pritom zabezpečené technické a hodnotové údaje o každej oddeliteľnej súčasti. Podľa znenia novely zákona je možné pri budovách odčleniť len tie jednotlivé časti, ktoré sú uvedené v prílohe číslo 1. Zákona o dani z príjmov, ako napríklad klimatizácie, pohyblivé schody, rozvody počítačových sietí atď. Pri odpisovaní sa jednotlivé súčasti zaradia do rovnakej odpisovej skupiny, do akej by sa zaradil celý majetok s výnimkou oddeliteľných súčastí budov a stavieb, kde sa rešpektuje zaradenie podľa prílohy číslo 1 Zákona o dani z príjmu.

Fiškálna skupina DPH

V oblasti DPH sa zaviedli nové ustanovenia, ktoré zavádzajú možnosť vytvorenia tzv. skupiny DPH. Ide o spoločnú registráciu viacerých zdaniteľných osôb, ktoré sa považujú za jedného samostatného platiteľa DPH. Musí však ísť o firmy, ktoré sú finančne, ekonomicky i organizačne prepojené.

Výhodou skupinových registrácií je, že dodania tovarov a služieb medzi členmi skupiny sa považujú na účely DPH za „vnútro podnikové dodania“ v rámci jednej osoby. Na tomto základe tak faktúry medzi osobami v rámci skupiny nebudú vystavované s DPH, čím sa výrazne uľahčí systém prefakturácie nákladov medzi členmi skupiny. Odstráni sa aj praktické problémy v súčasnosti, kde pri prefakturácii medzi prepojenými osobami musela jedna časť reťazca DPH odvieť a druhej strane mohol vzniknúť nadmerný odpočet, ktorý si daná osoba započítala s daňovou povinnosťou v nasledujúcom zdaňovacom období alebo jej správca dane vráti po podaní druhého daňového priznania s nadmerným odpočtom.

Skupina bude úsporou aj pre tie spoločnosti, ktoré si nemôžu odpočítať DPH v plnej výške, lebo si ju kráti koeficientom. Napríklad fakturácia dcérskej spoločnosti svojej matke banke, pri ktorej by si pri neuplatnení inštitútu skupiny DPH musela dcérska spoločnosť uplatniť DPH na výstupe a banka by nárok na odpočet DPH krátila svojim koeficientom.

Nájom nehnuteľností

S účinnosťou od 1. apríla 2009 umožňuje slovenský Zákon o DPH právo voľby prenajímateľovi uplatniť DPH aj voči nájomcom, ktorí nie sú platiteľmi, ale zdaniteľnými osobami. Je otázne, do akej miery túto možnosť prenajímateľa využijú, pretože v konečnom dôsledku by uplatnenie DPH pre neplatiteľa znamenalo zvýšenie ceny nájmu. Na strane prenajímateľa by uplatnenie DPH pri nájme zdaniteľným osobám - neplatiteľom DPH viedlo k možnosti vyhnúť sa výpočtu koeficientu.

Ilustračné foto - archív SF / zilina-gallery.sk

(© Pôvodný príspevok - redakčne upravený)

Autor pracuje od roku 2006 ako senior tax consultant v spoločnosti accace, ktorá sa orientuje na poradenstvo v oblasti daní a účtovníctva. Jeho špecializáciou sú transakčné operácie v stavebných spoločnostiach aktívnych v medzinárodnom prostredí.